

جلب مهاجرین اروپائی

درسال ۱۲۴۲

- ۲ -

پس از وصول مکتوب نخستین مکتوب دومی بهمان وسیله رسیده است که بهمان اسلوب ترجمه شده :

ترجمه عریضه دو برنژار (۱) درباب بنای آبادی تازه در ممالک ایران که بخدمت بندسگان نواب نایب السلطنه نوشته وضع و چگونگی آبادی تازه در مملکت ایران :

اولا باید که ساکنین آنجا از اهل قرالهای فرنک بلکه بیشتر آنجا از اهل انگلیس و جرمن (۲) باشد ، زیرا که این قسم آبادی بسیار انفع و معظم خواهد شد ؛ بعلت اینکه در زراعت و تجارت و صنایع باعث ترقی عظیم و آداب و علم نظام در دولت بزرگوار و صاحب اقتدار و رزم پیشه در ممالک محروسه ایران برقرار و مستدام خواهد شد .
نتیجه اصلی این آبادی تازه برای مملکت ایران از قرار است که مذکور می شود :

اولا اینکه دولت و مکت اهل ایران زودتر ترقی می یابد و روز بروز زیادتیر میشود بعلت اینکه سرچشمه علوم و صنایع که بالفعل در ایران پوشیدو پنهانست ظاهرو آشکار میشود و هرچه (۳) از علوم و صنایع و غیره که اهل فرنگستان تازه یافته و ایجاد و اختراع نموده اند هر دو در ایران منتشر خواهد شد و علاوه برین زور هم چشمی اهل ایران را مایل میسازد برینکه خودشان را در هر علم و صنعت ماهر و قابل سازند ، درین صورت جمعیت وافر بهم خواهد رسید و آداب جنگ و غیره که حالا در ایران از یاد رفته است حسب المرام آشکار خواهد شد و وقتی که همه اینها در ایران دوام و قوام پذیرفت سد عظیمی در مقابل بعضی مملکت ها خواهد شد که آنها را خود بینی و حسد برین وا داشت کرده است که از حد خود تجاوز کرده ، داخل ملک ایران شده اند . بنا بفقره ای که عالیجاه میرزا صالح حسب الامر حضرت نایب السلطنه در کاغذ

۱ - اصل اسم این شخص در انگلیسی معلوم نشد

۲ - Germain که برای مملکت آلمان در آلمان در زبان فارسی معمول بوده

۳ - در اصل همین طورست و بجای « هر چه که »

اخبار نوشته بود همین مراسم و نقشه ایفاذ حضور گردید و در ضمن آن مستدعی میشود که آن عالیجاه همین مرسوله را باسم دوبرنژار کولونل (۱) با کمال تعظیم و تکریم در خاکپای مبارک حضرت نایب السلطنه ایران عباس میرزا بگذارید بسبب تعهداتی که در باب تکلیف اهل انگلیس بایران و بسبب تحریک و تحریض و نوید های مخصوصی که خاطر مبارک اشرف والا در آن باب ایلیچی مذکور را ماذون و در تاریخ ۱۸۲۳ عیسوی مطابق ۱۲۳۹ نبوی در کاغذ اخبار لندن نوشته بودند دوبرنژار کولونل تقویت یافته و جرأت نموده تعهد می نماید که انشاءالله همین آبادی تازه صورت انجام پذیرد .

شرطی که حضرت نایب السلطنه ایران تفضل و جوانمردی فرموده در باب جهود و شرایط آتیه اقرار ملوکانه خود را با نوشته پا بهمهر مبذول فرمایند .

و چون دوبرنژار نایب کولونل (۲) خود بصمیم قلب خواهشمند این مطلب میباشد که بالکلیه خود رادخیل امر آبادی تازه نماید و در اتمام و انجام آن هرچه لازمه جدو جهدست بعمل آرد ولکن این همه سعی و اهتمام کولونل دوبرنژار حاصلی نخواهد داشت و نتیجه ای نخواهد بخشید مگر شرایطی که بعد ازین با تفصیل نوشته قبول شود و بوضفی مستحکم و برقرار شود که شك و شبهه را در آن راه نباشد درین صورت کولونل مذکور قادر برین میشود که بعضی از تجار صاحب اعتبار و صاحب مال را ترغیب و تحریض و بلکه مایل سازد درینکه در اتمام چنین آبادی کومک (۳) نمایند که همین آبادی تازه نه اینک تنها زراعت و تجارت ایران را ترقی میدهد بلکه آن علوم و صنایع را زنده میکند که اکثری از اهل فرنگستان بسبب آنها مشهور و معروف آفاق شده و بدینجهت تفوق و زیادتی اهل فرنگستان بسایر ولایات قدیم و وسیع می باشد بعلت اینک اصل شالیده (۴) هر دولت و مملکت و عزت و بزرگی آن و همچنین حراست و صیانت هر تاج و تخت بر آنها قرار گرفته است ، قوام و دوام دولت و آبادی مملکت بر آنها بسته است . برای اطمینان قلوب و خاطر جمعی مردم هفت شرط لازمست و در ضمن همان شروط هفت نتیجه می باشد ، اول شروع بترحیر و ترجمه شروط سیمه میشود از ضمیر منیر و از فرزاندگی و جوانمردی ذاتی نواب والا نایب السلطنه ایران عباس میرزا با کمال تحریم و تکریم استدعای قبول هفت شرط که برای

۱ - از کلمه Colonel فرانسه و انگلیسی بمعنی سرهنگ

۲ - از اینجا معلوم می شود که نویسنده این مکتوب نایب سرهنگ Lieutenant Colonel در قشون انگلستان بوده است .

۳ - املائی قدیم کلمه « کمک » که در اصل ترکی بهمین شکل نوشته می شوه .

۴ - بجای « شالده » که بظنا « شالوده » هم مینویسند .

انجام و اهتمام بنای آبادی تازه از جمله واجباتست مینماید و در ضمن همین هفت شرط هفت نتیجه مندرجست :

از شروط سببه اینکه نواب والا نایب السلطنه ایران عباس میرزا عهدنامه ای که با قاعده و ضابطه بوده باشد مرقوم و مزین فرمایند و ترجمه آن نیز با کمال صحت بزبان انگلیسی نوشته شود و مضمون عهدنامه باین نحو بود که دو قطعه زمین و هر ملک و ناحیه که در مابین آنها واقعست بدو برترتاز نایب کولونل از اشراف یوفین (۱) که در انگلیس سکنی دارد مرحمت فرمودیم و مکان و حدود آن دو قطعه زمین ازین قرار بوده باشد:

در مملکت گیلان واقعست و حدود آن بدین تفصیلت :
از طرف مشرق و مابین جنوب و مشرق تا بسرحد ولایت مازندران و از طرف مغرب مابین شمال و مشرق تا بدریای حاجی ترخان (۲) و از طرف شمال و مابین شمال و مغرب تا برودخانه قزل اذن رسیده باشد . رودخانه مذکور هم داخل شود . از طرف جنوب و مابین جنوب و مغرب بیالای کوه هائی که از کنار رودخانه قزل اذن نزدیکی گذر گاه پل رودبار که در حدود ولایت مازندران واقعست کشیده شده بآنجا رسیده باشد .

قطعه دوم در ولایت آذربایجان واقع شده و حدود آن نیز ازین قرارست :
که از طرف مشرق و مابین شمال و مشرق و جنوب و مشرق بر بالای کوه هائی که از آق داغی تا بگذر گاه پل رودبار کشیده است رسیده باشد .

و آن قطعه دوم سر حد مابین ولایت آذر بایجان و گیلانست و از طرف مغرب و مابین جنوب و غرب و جنوب قزل اذن بشرطی که همان رودخانه و هر چه شهر و قصبه و قریه و ناحیه در مابین این دو قطعه زمین واقعست متعلق آبادی تازه بوده باشد و در آن اقرار نامه چنین قید شود که همین دو قطعه زمین را و آنچه که در اندرون این دو قطعه واقع شده است نواب والا نایب السلطنه ایران عباس میرزا برضا و رغبت خود بدو برترتاز مذکور یا وراث او واگذار و مرحمت ابدی نمود که همیشه در تصرف او و وراث او بوده باشد و نیز از برای اینکه او را درست خاطر جمع سازند که او در بعضی مواد بکمال اطمینان در فکر آبادی باشد و نفع بدولت و مملکت ایران رسانند بهتر اینست که نواب والا نایب السلطنه ایران عباس میرزا وراث و ولیعهد خود را تکلیف و ترغیب فرمایند که تا زمانی که کولونل مذکور و وراث او بکمال صداقت و راستی در تکمیل و تنظیم لوازم خدمت گذاری و انجام همان شرایط که برای آنها ضمیر منیر والا مایل و راغبست بجان و دل می کوشند و بخلاف آن

۱ - معلوم نشد اسم این ناحیه که ظاهراً از نواحی انگلستانست در اصل چه بوده است .

۲ - نام دیگر دریای خزر که در آن زمان متداول بوده است .